

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
Sektor mobilności
w ZEA

SEKTOR MOBILNOŚCI
w ZEA

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Charakterystyka sektora mobilności w ZEA	5
3.	Inwestycje zagraniczne.	11
4.	Perspektywy sektora mobilności	13
5.	Uwarunkowania formalno–prawne wejścia na rynek	17
6.	Aktualne formy pomocy publicznej	18
7.	Uwagi końcowe.	20

1. Wstęp

Zjednoczone Emiraty Arabskie, jak i szerzej cały region Bliskiego Wschodu, są rynkiem specyficznym z uwagi na odmienny model polityczno-gospodarczy kraju. Historycznie słabsza ekspozycja polskich firm na tą część świata powoduje często postrzeganie regionu poprzez siatkę stereotypów - warto jednak postarać się zrozumieć lokalne perspektywy biznesowe, które od dawna z powodzeniem wykorzystują kraje bliżej związane z ZEA historią i lokalizacją. Są to światowe potęgi (Wlk. Brytania, USA, Francja, Niemcy, Japonia, Korea Płd.) jak również sąsiedzi (Indie, Pakistan, Iran). Wiele wskazuje na to, że, szczególnie w zakresie nowych technologii i mobilności, ZEA może być jednym z państw wyznaczających światowe trendy już w niedalekiej przyszłości.

Oficjalne statystyki gospodarcze są w ZEA dość ogólne, dostępne z opóźnieniem większym niż na rynkach rozwiniętych (często nawet ponad rok) i niełatwe do porównania – nie ma tutaj odpowiednika polskiego GUS lub KRS na poziomie krajowym. W kraju funkcjonuje Federal Competitiveness and Statistics Authority¹ oraz instytucje na poziomie poszczególnych emiratów (np. Dubai Statistics Center²) ale przeważnie oferują one jedynie dane wybiórcze. Tradycyjne międzynarodowe organizacje agregujące dane (np. Bloomberg lub ThomsonReuters) mają często opóźnienia i problemy z ujednoczeniem klasyfikacji.

Sektor Mobilności został wybrany jako jeden z tych, które łączą obiecujące perspektywy biznesowe w ZEA z silną ofertą po stronie polskiej i priorytetami strategii gospodarczej rządu Polski. ZEA jako federacja składają się z 7 emiratów, ale zdecydowanie najważniejsze pod kątem wolumenu biznesu są Dubaj i Abu Dhabi (stolica) – dlatego też ten raport skupia się głównie na tych dwóch emiratach.

¹<http://www.fcsa.gov.ae/>, 15.08.2018

²www.dsc.gov.ae, 15.08.2018

2. Charakterystyka sektora Mobilności w ZEA

Zjednoczone Emiraty Arabskie, a szczególnie Dubaj, są znane z promocji najnowszych rozwiązań i ustanawiania różnego typu rekordów światowych – szeroko pojęta branża Mobilności jest tego najlepszym przykładem.

Z uwagi na ustrój polityczno-gospodarczy ZEA, większość możliwości biznesowych w sektorze Mobilności należy rozpatrywać w kategorii udziału w inicjatywach organizowanych przez rząd – głównie jako kontrakty dla agend rządowych. Od wielu lat prym w promowaniu rozwiązań mobilności wiedzie Dubaj (jeden z siedmiu emiratów w federacji ZEA), najbardziej znanym projektem było unikatowe w tym regionie *Dubai Metro*³. Dubajskie metro działa w pełni autonomicznie, bez motorniczych, w większości nad ziemią wyniesione kilka metrów nad ulicami, ale ma też odcinki podziemne. Obecnie składa się z dwóch linii o łącznej długości 75 km. W budowie jest trzecia (15 km), która biegnie w stronę lokalizacji wystawy *Dubai Expo 2020*. Pociągi kursują ze średnią prędkością 40-50 km/godz., ale w niektórych miejscach osiągają nawet 90 km/godz. Z uwagi na lokalne obyczaje – w każdym składzie znajdują się przediały tylko dla kobiet oraz wyższej klasy (*gold class*).

Dubaj kontynuował swoją rolę regionalnego pioniera uruchamiając *Dubai Tram*⁴ - unikatowym elementem tego tramwaju jest zasilanie prądem płynącym z szyn, gdyż Dubaj nie chciał dodawać widoku słupów z kablami do swojego krajobrazu. Przystanki są oczywiście klimatyzowane i oddzielone od torów rozsuwanymi szklanymi drzwiami. Trasa tramwaju ma długość 11 km i łączy się zarówno z *Dubai Metro* jaki i jednośladową kolejką *Palm Monorail* na sztucznej wyspie - *Palmie Jumeirah*.

Uber działa w Dubaju od 2013 r. i konkuruje z uruchomionym wcześniej lokalnym konkurentem *Careem*⁵. Obie firmy współpracują z regulato-

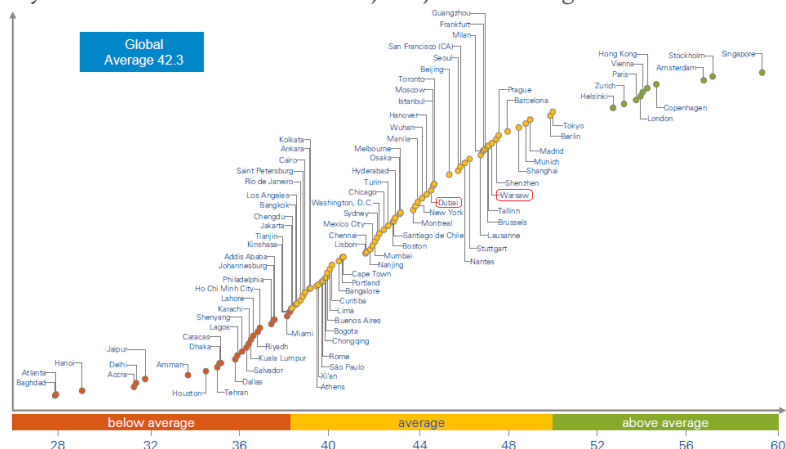
³<http://www.dubaimetro.eu/>, 16.08.2018

⁴<http://www.alsufouhtram.com/>, 16.08.2018

⁵<https://www.careem.com/>, 16.08.2018

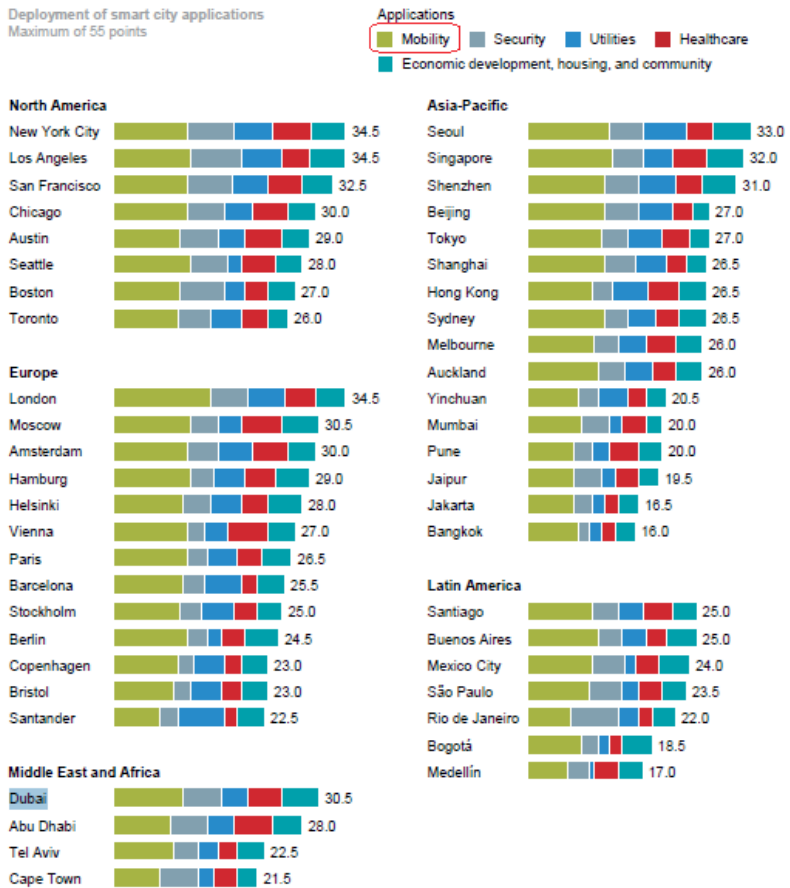
rem Road and Transport Authority (RTA)⁶ i używają jedynie taksówek i limuzyn zatwierdzonych wcześniej korporacji – zamawiający najczęściej mogą spodziewać się podróży elegancką limuzyną dobrej marki. Najnowszym dodatkiem są „Smart Rentals”: U-drive⁷ oraz ekar⁸. Obie firmy oferują przejazdy opłacane „na minuty”, wyraźnie oznaczone samochody mogą być wypożyczone i odstawione gdziekolwiek w mieście na publicznych parkingach, użytkownicy mogą łatwo zlokalizować najbliższe zaparkowany samochód poprzez aplikacje mobilne.

Wykres 1. Indeks mobilności miejskiej 3.0 – ranking miast.

dirham gotówką i nie ma żadnych biletów. Między dwoma końcami miasta (morzem) oraz wzdłuż kanału można również używać kursujących regularnie Dubai Ferry¹² lub wynająć mniejsze i ekskluzywne Water Taxi¹³.

Wykres 2. Instalacja rozwiązań typu „smart city”, maks. 55 punktów.

Źródło: McKinsey Global Institute; Smart Cities: Digital Solutions for a More Livable Future. Czerwiec 2018

Według różnych raportów nt. mobilności pokazujących rankingi miast – Dubai plasuje się już teraz wyżej niż wiele znanych miast na świecie.

¹²<https://www.dubai-ferry.com/routes/>, 16.08.2018

¹³<https://www.rta.ae/links/marine/en/dubai-water-taxi.html>, 16.08.2018

Strategia Autonomicznego Transportu Dubaju¹⁴ zakłada, że 25% komunikacji będzie odbywała się autonomicznie do 2030 roku i ma generować 22 mld AED dodatkowych przychodów poprzez redukcję kosztów, emisji CO₂ i wypadków oraz zwiększenie produktywności. Jednocześnie do 2030 roku co najmniej 10% nowo kupowanych w Dubaju samochodów ma mieć napęd elektryczny bądź hybrydowy¹⁵.

W rozwijanie sektora mobilności kraju zostało też włączone drukowanie 3-D. Dekret Szejka Mohammeda nakazuje, aby do 2030 r. 25% wszystkich części używanych przez sektor budowlany w ZEA powstawało w tej technologii¹⁶. Ma to uelastyczyć dostawy elementów, części zamiennych, usprawnić łańcuchy logistyczne oraz zredukować koszty i zanieczyszczenie środowiska. W ślad za tym RTA zobowiązało się do używania drukowania 3-D do produkcji podzespołów systemu metra w Dubaju¹⁷. Linia lotnicza Etihad z Abu Dhabi używa już tej technologii do produkcji komponentów swoich samolotów.

Warto podkreślić za raportem RTA, że zagadnienie mobilności w Dubaju jest rozpatrywane w kontekście specjalnych uwarunkowań wymuszających odpowiednie podejście i kreujących specjalne wymagania¹⁸:

- Miasto od wielu lat rozwija się w bardzo szybkim tempie – populacja rośnie średnio 7% rocznie. To wymusza odpowiednio szybki rozwój infrastruktury.

- Często ekstremalne warunki pogodowe (wysoka temperatura i wilgotność w lato, częste mgły, burze piaskowe) - przez dużą część roku nie jest możliwe łatwe przesiadanie się pomiędzy różnymi środkami transportu. Zdecydowana większość mieszkańców preferuje samochód, ale dla korzystających z publicznego transportu należy przewidzieć ułatwienia takie jak klimatyzowane przystanki i korytarze oraz brak ew. kłopotu z zapakowaniem samochodu.

- Wielokulturowość: w Dubaju mieszka blisko 200 narodowości (choć jest oczywiście około 10 głównych) – w wielu kulturach bliskość fizyczna

¹⁴<https://government.ae/about-the-uae/strategies-initiatives-and-awards/local-governments-strategies-and-plans/dubai-autonomous-transportation-strategy>, 16.08.2018

¹⁵<https://www.emirates247.com/news/emirates/dubai-green-mobility-initiative-2016-07-23-1.636558>, 16.08.2018

¹⁶<https://www.thenational.ae/uae/25-per-cent-of-dubai-s-construction-to-be-3-d-printed-by-2030-ruler-announces-1.140274>, 16.08.2018

¹⁷<https://www.arabianbusiness.com/industries/technology/383644-revealed-whats-next-on-dubai-rtas-3d-printing-list>, 16.08.2018

¹⁸Mattar Al Tayer, Dyr. Generalny RTA, Prezentacja na konferencji IRF, Dubaj, Październik 2017

w środkach komunikacji publicznej jest tematem bardziej skomplikowanym niż np. w Europie. Metro w Dubaju na przykład ma w każdym pociągu przedział tylko dla kobiet.

Z wyżej wymienionych powodów zdecydowana większość mieszkańców ZEA preferuje używanie samochodów i są to przeważnie duże luksusowe marki w kategorii SUV, które generują relatywnie więcej spalin niż inne. Średnia liczba samochodów w rodzinie jest przy tym dużo wyższa niż na świecie – co razem powoduje, że poziom zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu jest w ZEA 3 razy wyższy niż średnia światowa¹⁹. Jednocześnie – wskaźniki liczby ofiar wypadków drogowych w ZEA są także wielokrotnie wyższe niż światowe. Dlatego tak ważne jest ograniczanie zatłoczenia i zarządzanie ruchem: wprowadzenie opłat za przejazd najczęściej uczęszczanymi odcinkami (SALIK), budowa wiaduktów i bezkolizyjnych skrzyżowań, osobne pasy dla autobusów.

Dojazdy samochodem do większości miejsc powodują oczywiście częste problemy z parkowaniem – tutaj często spotykanym rozwiązaniem (nawet w supermarketach) jest usługa valet parking. Przyjeżdżający na codzienne zakupy mogą podjechać pod same drzwi i oddać samochód do zaparkowania dalej na parkingu – po zakupach ich samochód zostanie znowu dostarczony pod drzwi do zapakowania tak żeby nie musieli chodzić daleko w wysokiej temperaturze lub wilgotności.

Kolejnym sposobem usprawniania przepływu towarów i ludzi są wszelkiego rodzaju usługi dowozu do klienta: dostawy jedzenia (np. Talabat, Uber-eats, Deliveroo), odbiór i zwrot ubrań z pralni, zakupy artykułów spożywczych, zakupy przez portale internetowe (Souk.com należący do Amazona oraz lokalny rywal Noon.com) zyskują na popularności. Jak również usługi dostawy paliwa i zatankowania samochodu klienta, mobilnych usług mycia samochodów, wymiany akumulatora czy opon.

Dubajska infrastruktura nie została przygotowana, aby stosować nazwy ulic celem wskazania dokładnego adresu lokalu/budynku. W związku z tym Urząd Miasta Dubaju zrealizował nowatorski projekt o nazwie Makani – z arabskiego: *moja lokalizacja*. Budynki w całym mieście zostały zinwentaryzowane i każde wejście otrzymało swój unikatowy 10-cyfrowy numer lokalizacji. Dzięki temu systemowi można precyzyjnie określić miejsce dostawy dla kuriera lub oczekiwania przez taksówkę.

¹⁹Strategy&; Tech-enabled transport – building smarter transportation networks in the GCC

3. Inwestycje zagraniczne

ZEA od wielu lat stara się przyciągać najbardziej perspektywiczne firmy światowe nowej generacji, oferując korzystne warunki współpracy w tworzeniu unikatowych rozwiązań – przykładami z dziedziny Mobilności są choćby Hyperloop²⁰ czy Tesla²¹. W przypadku polskich firm (z wyjątkiem mających szansę na podobne traktowanie jak giganci światowi) sugerowane jest skoncentrowanie na współpracy z dużym lokalnym partnerem biznesowym w promowaniu nowego rozwiązania technologicznego albo na udziale w jednej z priorytetowych inicjatyw rządowych.

Do rozpoczęcia walki o lokalne kontrakty nie jest konieczna od początku poważna inwestycja w otwarcie biura – szczególnie w sektorze mobilności i nowych technologii wiele projektów obecnie może być przeprowadzone na odległość z centrali za granicą. Konieczna jest jednak częsta obecność i spotkania z lokalnymi klientami – dlatego wiele międzynarodowych firm technologicznych od lat zdobywa w ZEA klientów posiadając jedynie na miejscu lokalnych reprezentantów lub sprzedawców. Posiadanie lokalnego biura niezbędne jest natomiast do startu w przetargach o kontrakty rządowe – będzie to zawsze wymagane i ma uwiarygadniać firmę jako poważnego partnera traktującego biznes w ZEA długoterminowo.

ZEA sfinalizowały w 2017 r. prawo sankcjonujące kontrakty PPP – Public-Private Partnerships. Prawo PPP umożliwia m.in. takie formy inwestycji jak BOT (Build-Operate-Transfer), BLT (Build-Lease-Transfer), BRT (Build-Rent-Transfer) itp. Pierwszy projekt zautomatyzowanego parkingu samochodowego na bazie nowego prawa PPP ruszył w Dubaju na początku 2018 r.²², wiele nowych projektów rządowych (np. przetargi

²⁰<https://www.khaleejtimes.com/news/transport/video-rta-unveils-hyperloop-prototype-in-uae-innovation-month-16.08.2018>

²¹<https://gulfnews.com/news/uae/transport/tesla-taxis-a-big-hit-in-dubai-1.2195242,16.08.2018>

²²https://www.zawya.com/uae/en/story/Construction_starts_on_Dubais_first_project_commissioned_under_PPP_law-ZAWYA20180313042228/,16.08.2018

na rozbudowę metra w Dubaju²³) też jest ogłaszanych na bazie PPP. Jest to dla firm zagranicznych nowy sposób podejścia do najważniejszych kontraktów – dużo informacji na ten temat znajduje się na portalu rządowym: www.government.ae/en/information-and-services/business/public-private-people-partnership/public-private-partnership.

---

²³<https://www.meed.com/exclusive-dubai-sets-july-deadline-metro-bids/>, 01.09.2018

4. Perspektywy sektora Mobilności

Zjednoczenie Emiraty Arabskie (zwłaszcza Dubaj) będą na pewno kontynuować starania w kierunku bycia liderem mobilności zgodnie z oficjalną strategią rządową²⁴. Szans dla biznesu należy szukać w następujących dziedzinach:

- Dalszy rozwój Dubaju jako zintegrowanego systemu komunikacyjnego z możliwie największym udziałem automatyki, pojazdów bezzałogowych, aplikacji mobilnych itp. Do tego celu potrzebne będą różne rozwiązania zmieniające miasto w zsynchronizowany system generowania, zbierania i przetwarzania danych (sensory, geolokalizacja itp.)²⁵
- Kontynuując ambicję bycia światowym hubem logistyczno-transportowym Dubaj będzie dalej rozwijał nowoczesne systemy obsługujące i usprawniające działanie lotnisk. Warto w tym temacie obserwować inicjatywy promowane przez Dubai Airports²⁶ – dotychczasowe projekty to np. Smart Gate²⁷, Biometric Kiosk²⁸. System transportowy obejmujący w tej chwili cztery międzynarodowe linie lotnicze i lotniska będzie integrowany z Etihad Rail (sieć kolejowa mająca docelowo objąć całe GCC od Omanu do Kuwejtu). Transport cargo będzie coraz sprawniej łączony pomiędzy różnymi środkami transportu włącznie z częstymi inicjatywami typu *code-sharing*, które wprowadzają linie lotnicze w ZEA. System, który do tej pory oparty był w dużej części na podziale na emiraty, musi ewoluować w kierunku strategii krajowej.
- Dubaj jest zainteresowany rozwojem lotniczego transportu bezzałogowego – dronów, a zwłaszcza taksówek. Znając lokalne ambicje nie

²⁴<https://gulfnews.com/news/uae/transport/dubai-vision-a-global-driverless-mobility-leader-by-2030-1.1977785>, 16.08.2018

²⁵<https://www.intelligenttransport.com/transport-news/65154/dubai-technologies-develop-data-infrastructure-driverless-transportation/>, 16.08.2018

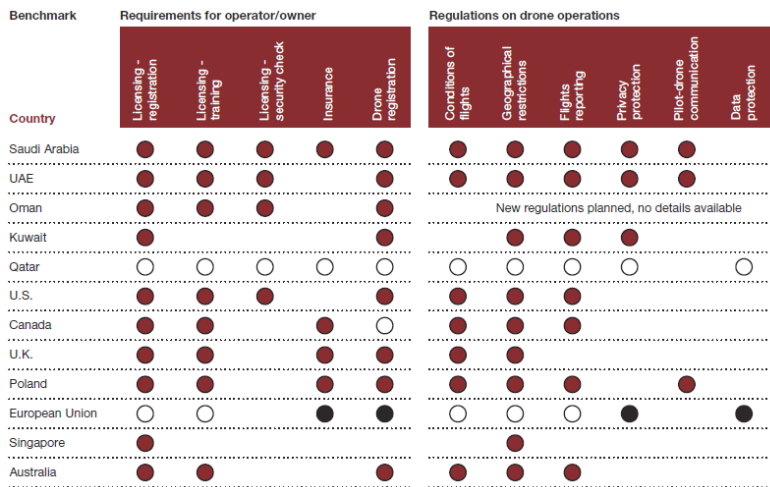
²⁶<http://www.dubaiairports.ae/corporate>, 16.08.2018

²⁷<http://www.dubaiairports.ae/smartgates>, 16.08.2018

²⁸<https://www.secureidnews.com/news-item/biometric-kiosks-deploy-dubai-airport/>, 16.08.2018

można wykluczyć, że Dubaj będzie pierwszym miastem, które uruchomi taksówki powietrzne.²⁹ Bardzo dobrym tego przykładem był rządowy konkurs „Drones for Good”³⁰ lub Drone X Challenge 2018³¹ zorganizowany przez Krypto Labs³². Według raportów³³ ZEA ma jedną z największych na świecie liczbę operatorów dronów dzięki przejrzystym regulacjom i sprawnie wydawanym licencjom. TechSci szacuje wartość rynku dronów w ZEA na 122 mln. USD w roku 2023, Strategy& spodziewa się, że rynek dronów w całym GCC urośnie do 1.5 mld. USD w 2022 r.³⁴ Raport tej firmy podaje, że ZEA ma dużo bardziej kompleksowo zorganizowane prawodawstwo sfery dronów niż większość państw rozwiniętych w tym USA, UE i Polska:

Wykres 3. Przepisy regulujące różne aspekty operacji sektora dronów. Kropki czerwone – regulacje już istniejące, kropki białe – regulacje w fazie konsultacji, kropki czarne – regulacje jedynie na bazie ogólnych praw lokalnych.

Źródło: Strategy&Telecom operators in the age of drones, 2017

²⁹ <https://www.theverge.com/2017/9/26/16365614/dubai-testing-uncrewed-two-person-flying-taxis-volocopter>, 16.08.2018

³⁰ <http://dronesforgood.ae/award>, 16.08.2018

³¹ <https://www.thenational.ae/uae/abu-dhabi-business-incubator-launches-1m-drone-design-competition-1.749602>, 16.08.2018

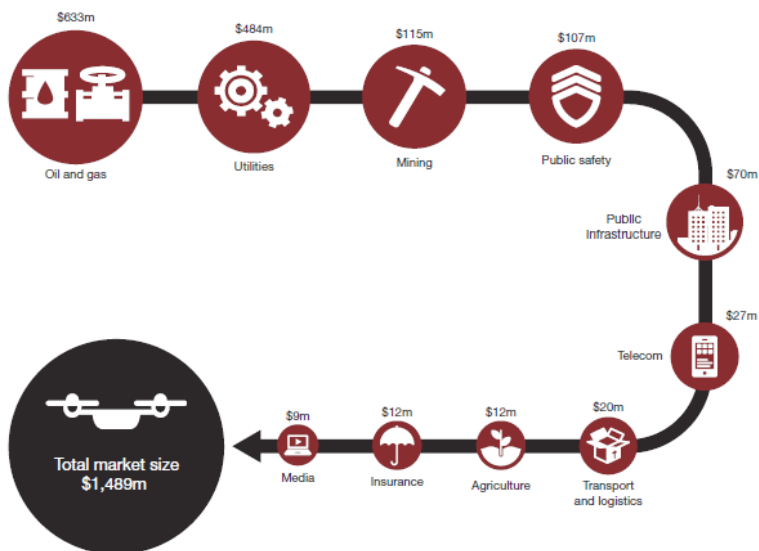
³² <https://kryptolabs.com/about-us/>, 16.08.2018

³³ <https://www.khaleejtimes.com/technology/drones-take-off-in-uae>, 16.08.2018

³⁴ <https://www.techsciresearch.com/report/uae-drone-market/2101.html>, 16.08.2018

Według tego samego raportu najlepsze biznesowe perspektywy dla operatorów dronów wśród wielu gałęzi przemysłu w GCC istnieją w sektorze ropy i gazu oraz infrastruktury komunalnej – mowa tutaj o monitorowaniu operacji, zapewnianiu bezpieczeństwa, zbieraniu danych itp.

Wykres 4. Prognoza rynku dronów w GCC w 2022r. w mln. USD

Źródło: Strategy& Telecom operators in the age of drones, 2017

- Podobna sytuacja dotyczy naziemnych pojazdów autonomicznych, tzw. podów³⁵, których testowanie również rozpoczęto w Masdar City w Abu Dhabi³⁶ oraz w Dubaju. W prestiżowej dzielnicy Downtown Dubai odbyły się testy zdalnie sterowanych pojazdów do transportu gości z galerii Dubai Mall do parkingów – system współpracuje z centralnym systemem światła drogowych i przecina kilka skrzyżowań z regularnym ruchem drogowym.³⁷

³⁵ <https://gulfnews.com/business/renewables/look-world-s-first-autonomous-pods-in-dubai-1.2171834>, 16.08.2018

³⁶ <https://gulfnews.com/news/uae/environment/driverless-vehicles-to-run-on-roads-in-masdar-city-1.2158204>, 19.08.2018

³⁷ <https://gulfnews.com/news/uae/transport/autonomous-vehicle-shuttle-to-dubai-mall-soon-1.2115307>, 16.08.2018

- EXPO 2020 w Dubaju: hasło przewodnie wystawy „Connecting minds, creating the future” zawiera w sobie wiele pod-tematów związanych z nowoczesnymi technologiami zmieniającymi obecną rzeczywistość i będzie świetną okazją do promocji. **Mobilność jest jednym z 3 głównych tematów.** Zalecamy polskim firmom zarejestrowanie się na Portalu Przetargów ds. EXPO 2020 w Dubaju (esource.expo2020dubai.ae) i zapraszamy do kontaktu z PAIH w zakresie współpracy na rzecz Polskiego Pawilonu (więcej informacji: www.expo2020.gov.pl).

5. Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek

ZEA plasują się wysoko w rankingach „Ease of Doing Business” Banku Światowego: 21 miejsce w 2018 r. - wyżej niż Polska i wiele innych krajów europejskich. Wynika to z szybkich procedur rządowych i niskich podatków/opłat. Za główne wyzwanie wejścia na rynek należy uznać koszty prowadzenia biura i życia pracowników³⁸, ale rząd właśnie zaczął bardzo aktywnie reformować niektóre aspekty uznawane od dawna za problem³⁹. Istnieją trzy sposoby wejścia na lokalny rynek: spółka lokalna, spółka w SSE⁴⁰ lub współpraca z lokalnym agentem/dystrybutorem – polecamy „Przewodnik po Rynku ZEA” dostępny na stronie PAIH⁴¹ w celu poznania szczegółów.

Dla pojazdów samojezdnych, jeżeli będą one w stanie uzyskać homologację w kontynentalnej Europie (z systemem metrycznym), nie powinno być problemu z homologacją w ZEA.

³⁸www.oxfordbusinessgroup.com/country/dubai

³⁹<https://gulfnews.com/business/economy/the-changing-face-of-uae-business-1.2238130>, 16.08.2018

⁴⁰<http://www.uaefreezones.com>, 16.08.2018

⁴¹http://www.paih.gov.pl/files/?id_plik=31096, 16.08.2018

6. Aktualne formy pomocy publicznej

W związku z unikalnym modelem polityczno-gospodarczym w ZEA należy ten aspekt rozpatrywać nie w charakterze ubiegania się o dofinansowanie rządowe, ale głównie uczestniczenia w promowanych programach współpracy z rządem np. inicjatywa Dubai Future Accelerators⁴² lub konkurs „Drones for Good”⁴³.

Wartym uwagi jest Innovation Impact Grant Programme⁴⁴ będący częścią agencji Expo2020 gdzie dofinansowania mogą szukać technologie wpisujące się w główne tematy Expo⁴⁵ czyli m.in. mobilność i zrównoważony rozwój. Polecamy także dokładne przestudiowanie możliwości ubiegania się o dofinansowanie dla unikatowych rozwiązań przez fundusz władcy Dubaju⁴⁶ – Szejka Mohammeda, jak Mohammed Bin Rashid Innovation Fund (www.mbrinnovationfund.ae).

Dodatkowy aspekt zdecydowanie wart rozważenia – bardzo ważną częścią strategii rządu ZEA jest edukacja młodych Emiratczyków w celu jak najlepszego przygotowania ich do pracy w ekonomii nowej generacji opartej bardziej na wiedzy niż na umiejętnościach manualnych (ang. *knowledge-based economy*). Ambicją rządu jest także lepsze przygotowanie i przekonanie młodzieży do pracy w sektorze prywatnym. Na te cele przeznaczane są znaczne, dedykowane fundusze i polska firma, która przedstawi plan biznesowy uwzględniający edukację i/lub zatrudnienie młodzieży emirackiej (np. kończącej studia) może ubiegać się o poważne dofinansowanie i idący za tym także ważny PR w kręgach rządowych.

⁴²<https://dubaifutureaccelerators.com/>, 15.08.2018

⁴³<http://dronesforgood.ae/award>, 15.08.2018

⁴⁴<https://www.expo2020dubai.com/en/expo-live/Innovation>, 15.08.2018

⁴⁵<https://www.expo2020dubai.com/themes>, 15.08.2018

⁴⁶<https://www.mof.gov.ae/en/About/programsProjects/Pages/MohamedBinRashidInnovationBox.aspx>, 15.08.2018

Przykładem takiego właśnie funduszu jest ICT Fund⁴⁷. Więszymi i bardziej kompleksowymi są np. MBRGI⁴⁸ lub Khalifa Foundation.⁴⁹

Polska może się już pochwalić osiągnięciami w lokalnych konkursach: dwóch Polaków (Kamil Janiak⁵⁰ oraz Jędrzej Górski⁵¹) uzyskało dofinansowanie od MBR Global Space Challenge⁵² na projekty badawcze związane z eksploracją kosmiczną⁵³.

---

⁴⁷<https://www.tra.gov.ae/ictfund/en/about-us.aspx>, 19.08.2018

⁴⁸<http://www.aljalilafoundation.ae/en/who-we-are/about-mbrgi/>, 19.08.2018

⁴⁹<http://www.khalifafoundation.ae>, 19.08.2018

⁵⁰<https://www.guaana.com/users/oBKwuEfaZ7jh3gs3r/user-activity>, 15.08.2018

⁵¹<https://www.guaana.com/users/ST4py2W2o9PPYmC7u/user-activity>, 15.08.2018

⁵²<https://www.mbrspacechallenge.ae/>, 15.08.2018

⁵³<https://www.arabianbusiness.com/technology/398950-dubai-to-fund-36-space-exploration-project-proposals>, 15.08.2018

7. Uwagi końcowe

ZEA jest zdecydowanie najbardziej zdywersyfikowaną gospodarką wśród tzw. grupy GCC (Gulf Cooperation Council) zrzeszającej 6 regionalnych producentów ropy naftowej i gazu – w tej chwili surowce te stanowią już mniej niż 50% PKB kraju. ZEA (prym wiedzie od lat emirat Dubaj) obrały zdecydowanie kurs na oparcie dalszego rozwoju kraju na najnowszych technologiach i sektor Mobilności jest priorytetem rządu. Rozwiązania systemowe przyjęte w ZEA są kopiowane w innych krajach GCC oraz szerzej w Afryce i Azji – dla wielu z tych krajów ZEA stały się pomostem biznesowo-finansowym. Sektor Mobilności w ZEA powinien być jednym z punktów strategii polskich firm technologicznych, które mają ambicje globalnej ekspansji w latach 2020-30.

8. Główne instytucje i organizacje branżowe

- Roads and Transport Authority (www.rta.ae) – regulator rynku transportowego
- Główne izby handlowe:
  1. Dubai Chamber of Commerce (www.dubaichamber.com)
  2. Abu Dhabi Chamber of Commerce (www.abudhabichamber.ae)
- Smart Dubai (smartdubai.ae) - punkt centralny dla nowych technologii w obszarze *smart city*.
- Dubai Future Foundation (www.dubaifuture.gov.ae), Museum of the Future (www.museumofthefuture.ae) -
- General Civil Aviation Authority (www.gcaa.gov.ae) i Dubai Civil Aviation Authority (www.dcaa.gov.ae) – regulatorzy przestrzeni powietrznej

- Expo 2020 (www.expo2020dubai.com) – 6 miesięczna wystawa światowa ruszająca w Dubaju 20 października 2020, zarządzającym polskim narodowym pawilonem będzie PAIH

Pełen katalog wydarzeń dostępny na www.government.ae/en/media/events

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl